

IT-revyen

Aktuelle nyheter og temaer i IT-markedet og bransjen forøvrig: Produkter, tren-der, erfaringer og observasjoner – med tilhørende kommentarer, anbefalinger og gode råd.

Mer trådløshet, mer hodepine

Trådløshet skal bety forenkling – i alle fall for brukerne. Forventningene innfris i noen tilfeller – mer eller mindre midlertidig. Så oppdager både brukere og driftspersonell at WLAN – i tillegg til å tilby nye muligheter og fordeler, også er et nytt beist som må temmes. Ikke før er de trådløse PCene operative, før det kommer driver- eller programvare-oppdateringer som fører til at hver enkelt bruker må bytte passord eller gjøre andre forandringer. Så blir belastningen for stor og nytt utstyr må inn, med nye verktøy og nye sikkerhetsmekanismer. Og ikke før er forholdene blitt noenlunde stabile, så kommer brukerne med en ny PDA som også skal håndteres i WLANet.

Dette er bare overflaten. Utfordringene fortsetter: WPA gir bedre sikkerhet, og vi har såvidt fått driverne på plass på XP-maskinene før vi får vite at det ikke er mulig å bruke WPA sammen med W2k eller W98. Frem og tilbake er like langt, men det virker ikke alltid slik.

På konferanserommet skal besøkende ha tilgang til Internettet, men ikke til det interne nettverket. I 2 timer. Ingen spør hvor mange timer det tar å gjøre de nødvendige konfigurasjonsendringene for å få det hele til. Resultatet blir gjerne snarveier – som kan være akseptable så lenge de ikke varer utover de anviste 2 timene, men som likevel blir glemt – med katastrofale resultater.

Utfordringene er ikke ukjente, men kommer i mange tilfeller uventet på både brukere og driftsansvarlige. Og mens frustrasjonene vokser på begge sider, oppdager IT-avdelingen at den er på vei inn i en ny rolle – som ikke erstatter, men kommer i tillegg til den gode, gamle: Leverandør av telefoni- og synkroniserings-tjenester – ved siden av nye sikkerhetstjenester og utfordringer i forbindelse med brukeradministrasjon – for å nevne noen få.

Flere av disse utfordringene har i seg selv lite med WLAN å gjøre. De representerer områder som gang på gang havner langt nede på prioriteringslisten – inntil de avdekkes av en ny situasjon. Brukeradministrasjon er et typisk eksempel – som vi diskuterte i Mellvik-Rapporten nr. 117 og 118: IDENTITY MANAGEMENT løsninger er ingen opsjon, men en nødvendighet. Likeledes har de fleste miljøer utsatt introduksjonen av prioriteringsmekanismer i nettverket i det lengste, og i stedet 'slengt båndbredde på problemet'. Trådløse nettverk har imidlertid begrenset båndbredde, og vi har ikke anledning til å løse problemet 'på gamle-måten'. Prioriteringsmekanismer er en nødvendighet, og brukerne – som er bortskjemt med rikelig båndbredde i lokalnettet i årevis – er uinteresserte i driftsansvarliges (bort)forklaringer.

Løsningen er like kjedelig som den er innlysende. Sporadiske aksesspunkter, et eget VLAN i det svitsjede nettet og en Radius-tjener holder ikke langt. Enten setter vi i gang et evalueringsprosjekt og bygger opp egen kompetanse – eller vi allierer oss med en leverandør som har påviselig høy kompetanse, og dessuten tilbyr produkter med den funksjonalitet og de grensesnitt vi trenger: Sikkerhet, styringsverktøy, kompatibilitet, standarder, prioritering og så videre.

Avhengig av hvilke krav som stilles, er det betydelig sannsynlighet for at vi ender opp med produkter fra flere leverandører. Spesielt i forbindelse med sik-

kerhet og sikringsmekanismer har det dukket opp spesialister som utfyller svakhetene hos de store aktørene. Slike spesialister ligger gjerne minst et år foran de store i utvikling, og tilbyr funksjonalitet som kan vise seg å være gull verdt – direkte eller som grunnlag for kravspesifikasjon til en større leverandør.

Sjekk referansematerialet på våre Web-sider for detaljer (se side 35). At WLAN ofte forårsaker tiltagende hodepine er et faktum, men slett ikke nødvendig.

ASP, outsourcing, tjenester og standarder

“Hvor ble det av ASPene” spurte vi retorisk i en IT-forsamling tidligere i sommer. Responsen var overraskende: “ASP? Nei, det viste seg jo å være en dårlig idé. Se hvor fort det forsvant?” Misforståelsen er så utbredt at det er bortimot umulig å bruke begrepet ASP på en positiv måte i markedet.

Det faktiske forhold er imidlertid at ASP-ideen fikk en temmelig uforstykket, men alvorlig knekk i forbindelse med at Internett-boblen brast i 2001, og ikke har maktet å komme til hektene igjen. Samtidig er overføring av tjenester til eksterne partnere mer aktuelt enn noen gang. Likeledes er leverandørene blitt både flere og dyktigere. Og i mangel av noe bedre, har markedet ramlet ned på outsourcing som felles betegnelse for alle tenkelige varianter av bortsetting av tjenester.

Det får så være – navnet skjemmer som kjent ingen. Og for å gjøre bildet fullstendig er det verdt å påpeke to ytterligere faktorer som var med på å sende ASP-begrepet og den opprinnelige (og overforenklede) tjeneste-ideen ut av bildet: For det første oppfattet Microsoft til å begynne med konseptet som truende, og sørget for lisensbetingelser som forhindret leverandørsiden fra å ta ut stordriftsfordeler. Dernest var markedet tilbakeholdent i forhold til forandringer. Denne konservatismen, som i noen tilfeller blir karakterisert som sløvheter eller latskap, er fortsatt utbredt. Imidlertid har ideen fått tilstrekkelig tid til å bli stueren. Samtidig har mange IT-organisasjoner innsett at de ikke har livets rett i lengden uten å etablere et aktivt forhold til eksterne tjenesteytere.

Det betyr at det finnes en ASP i de fleste virksomheters fremtid. Den grunnleggende motivasjonen er uforandret, og ble diskutert i artikkelserien om ASP i Mellvik-Rapporten nr. 81-83. Dessuten har både marked og teknologi gjennomgått viktige utviklingstrinn: Web-tjenester fremstår som den viktigste forandringen på tjeneste- og applikasjons-nivå de neste 5 årene, og passer som hånd i hanske inn i den opprinnelige ASP-modellen. Dessuten har markedet omsider erkjent den innlysende sannhet at det er langt enklere å prøvekjøre en tjenesteleverandør – uavhengig av om tjenestene er lagring, CRM, ERP, epost eller annet – enn å gjennomføre et internt prøveprosjekt i samarbeid med en leverandør.

Derfor er ikke spørsmålet lenger om det finnes et marked for ASP-tjenester, men hvordan de skal implementeres, når og av hvem. På teknologisk nivå rustes det til kamp omtrent langs de samme linjene som for Java og .Net:¹¹ Den som kontrollerer standarden for Web-tjenester, vil ha god kontroll med markedet. I forbindelse med utviklingen av nettopp slike standarder (se “Portaler og Web-tjenester” i Mellvik-Rapporten nr. 110), har enkelte underlige leverandørkonstellasjoner dukket opp, for eksempel med IBM og Microsoft i tett samarbeid. Ikke helt uventet har imidlertid tiden avslørt at Microsoft er vesentlig mer opptatt av

¹¹ Se “SunONE + MS .Net: Tvillinger i krig” i Mellvik-Rapporten nr. 110.

kontroll enn standarder, og polariseringen ser ut til å bli den samme som på andre områder: Microsoft mot resten av markedet. Mens dette i utgangspunktet kan se negativt ut, har utviklingen en definitiv positiv side. Med Microsoft som felles fiende, ser de fleste leverandørene i markedet seg tjent med åpne og tilgjengelige standarder. Og selv Microsoft må avfinne seg med slike standarder dersom de først får utbredelse av betydning.

Med unntak av Microsoft selv, er ingen interesserte i en gjentakelse av det vi kan kalle nettleser-katastrofen, der Microsoft først fikk hånd om markedet og deretter forandret standardene. Resultatet ble at kun kombinasjonen Internet Explorer og Windows fungerer sammen med titusener av løsninger. Slike begrensninger blir etterhvert uakseptable, og det vil koste markedet milliarder å rydde opp i fadeseen.

Trafikkregulering på overtid

I mer enn 10 år har vi diskutert mekanismer for trafikkstyring og kvalitetssikring i lokalnett, Internett og andre IP-baserte nettverk. Like lenge har svaret vært det samme: Vi slenger mer båndbredde på problemene, og håper at de forsvinner. Og borte er de stort sett blitt – enn så lenge. Det hersker ingen uenighet om at løsningen er optimal så lenge den virker.

Nå er det imidlertid slutt. Nye anvendelser, nye tjenester og tjenester med andre karakteristika sørger på den ene siden for å legge beslag på det som finnes av båndbredde til enhver tid, og på den andre siden at uforutsigbar kvalitet ikke lenger er akseptabelt. Dermed har markedet omsider åpnet seg for utstyr som kan sørge for prioritering av trafikk-strømmer i små og store nettverk. Vi diskuterte både problemene og mulige løsninger i Mellvik-Rapporten nr. 116 (side 34), og observerer at utviklingen fortsetter i samme retning. Både trafikkstyring på applikasjonsnivå (såkalte PACKET SHAPERS, som gjenkjenner ulike trafikktyper og kan prioritere dem i forhold til hverandre) og regulære QoS-mekanismer på protokollnivå griper om seg.

Såvel akademiske som kommersielle virksomheter tyr i voksende grad til slike hjelpemidler etter å ha mistet kontrollen over både nettverk og utvikling, og kan i de aller fleste tilfeller rapportere om resultater langt over enhver forventning. Ved flere amerikanske undervisningsinstitusjoner ble det for en tid siden konstatert at 3% av studentene sto for over 90% av trafikken. Da er det ikke rart at brukerne i sin alminnelighet opplevde en ny hverdag etter at reguleringstiltak ble satt i drift. Vi har tilsvarende eksempler både fra undervisnings- og helsesektoren her hjemme. Er tiden moden til å hoppe ned fra gjerdet?

TO SP2 OR NOT TO SP2?

Mens media koker over av kommentarer, meningsytringer og rapporter om den ferske oppdateringen av Windows XP – 'SP2', er det vesentlig mer nyttig å lese Web-logger. Det finnes hundrevis av slike Web-steder hvor brukere og driftspersonale får luftet sine erfaringer og utløp for sine meninger. Her får vi høre det fra hestens egen munn – ukrydrede meningsytringer og praktiske observasjoner. Og spennvidden er tilsvarende stor. For SP2 dekker kommentarene hele spekteret – fra "dette fungerer helt fint og anbefales til alle" til "DOS er vesentlig bedre" og "ligg unna for enhver pris".

Konsensus er imidlertid klar: Alle sine verdifulle forbedringer til tross, har SP2 tilstrekkelig mange problemer i seg selv og i sitt kjølvann til at de som trenger

den mest – hjemmebrukerne – bør holde seg langt unna. Profesjonelle miljøer kan og bør begynne eksperimentering og testing, og i mange tilfeller går oppdateringen problemfritt. Flertallet rapporterer imidlertid om tilstrekkelig mange komplikasjoner til at det anbefales å holde seg til tradisjonell sunn fornuft: Vent med SP2 og sørg for at 'kringvernet' – PERIMETER SECURITY, som det heter på fagspråket – er i orden. [Se også Mellvik-Rapporten nr. 116: "Microsoft og sikkerhet: En umulig kombinasjon".]

SCO møter seg selv – og IBM – i døra

Etter 18 måneders innbitt kamp står SCO fortsatt på bar bakke i sitt forsøk på å melke Linux' suksess ad juridiske veier. Riktignok har selskapet lyktes i å skape usikkerhet omkring patenter, opphavsrettigheter og Open Source¹² – hvilket var én av Microsofts intensjoner med prosessen,¹³ men SCO står så langt æresløse igjen – med store og voksende juridiske kostnader og fallende inntekter. Selskapets virksomhet, som ironisk nok i stor grad var og er avhengig av Linux, har ikke akkurat blomstret i perioden, og utsiktene er alt annet enn lyse.

Bedre blir det ikke av at IBM – som har vært SCOs hovedmål for løsepenger – omsider har tatt av silkehanskene, og anmodet retten om en forføyning som blokkerer SCOs salg av all GPL-basert programvare – inklusive Linux. GPL er den åpne lisensavtalen som ligger til grunn for et flertall av de mest populære Open Source produktene på markedet. Og nettopp GPL er hovedmålet for SCOs juridiske angrep. Selskapet lever altså på den ene siden av GPL-basert programvare, mens de forsøker alle tenkelige og utenkelige knep for å få amerikansk og internasjonal rett til å erklære lisensavtalen for ugyldig.

"SCO har uten tillatelse kopiert kode fra 16 konkrete programvareprodukter fra IBM og selger dem sammen med sin egen Linux-distribusjon", påpeker IBM. "IBM har rettighetene til denne programvaren, og har frigitt den for distribusjon under GPL. SCO har imidlertid offentlig fordømt GPL, erklært den for ugyldig og deretter brutt avtalen ved en rekke anledninger. GPL kan dermed ikke benyttes av SCO til å kopiere og distribuere våre eller andres programvare", påpeker IBM.

Den rettslige anmodningen ble innlevert i slutten av august, og representerer den foreløpig siste episode i en kamp som handler om mye mer enn Open Source og Linux mot Microsoft og deres medspillere. I bakgrunnen lurer programvarepatenter (som vi kommenterte i forrige utgave), i realiteten den største trussel teknologiutviklingen noen gang har stått overfor. Dersom programvarepatenter blir opprettholdt som om de var fysiske objekter, hvilket synes å være den dominerende (mis)forståelse blant inkompetente jurister og politikere over store deler av den vestlige verden, vil pengesterke aktører fritt kunne kontrollere utviklingen i flere tiår fremover.

Hvor mye som egentlig står på spill i denne kampen har åpenbart ikke gått opp for verken politikere eller jurister. Det eneste lyspunktet langs en tilskyende horisont er at de fleste store aktørene i programvaremarkedet, inklusive nettopp IBM, mer eller mindre helhjertet støtter GPL, og dermed kan ventes å representere en aktiv og ressurssterk motpol mot Microsofts patent-krig. Kampen – og

¹² Se forrige utgave av Mellvik-Rapporten og artikkelen om Microsoft og Linux på side 14.

¹³ Microsoft har finansiert en vesentlig del av SCOs prosess mot Linux, se Mellvik-Rapporten nr. 110 side 27.

spenningen – har et nivå og en intensitet som for de fleste IT-mennesker burde få TV-serien 24 til å fortone seg som søvndyssende.

Bisarre øvelser i IT-markedet

Selvmotsigelser hører til dagens orden i IT-bransjen. Vi møter dem uten å løfte et øyenbryn, og haster videre. Kun når vi stopper opp for å trekke pusten, kan det forekomme at tankene dveler ved pussighetene. En av dem – som vi diskuterte i forrige utgave – er det faktum at vi først anskaffer det siste og beste på PC-fronten til våre brukere, for deretter å investere i kostbar programvare for å blokkere brukerne ute fra å benytte seg av herligheten.

En annen variant over samme lest har med energi og kjøling å gjøre. Vi skaffer utstyr av 'likaste sort', med CPU, grafikk og strømforsyning så overdimensjonert i forhold til behovet at det ligner mest på å kjøpe lastebil for å gå i butikken. For å kunne bruke all stasen, må imidlertid omgivelsene være i orden – for lastebilen som for PCen. Dermed fortsetter sirkuset: Kjøleribber og vifter på alle bauger og kanter – med tilhørende følere og programvare som styrer herligheten – skal forhindre at 'kraftverket' brenner opp før vi får startet vårt første nytteprogram. Snakk om energi-økonomisering. Deretter – siden vi selvsagt er opptatt av nett-opp ergonomi og miljø, pakker vi det hele inn i et støyskjermende kabinett, som fordrer enda et sett kjølingsmekanismer – denne gangen stillegående vifter med 'stor gjennomstrømming' – hva nå det betyr.

Dersom vi skulle komme i skade for å reflektere over hva vi ikke har behov for eller mulighet til å benytte oss av i en slik pakke, er det fort gjort å miste selvtilliten – eller alternativt å bestille en samling tynne klienter. Kjenner du deg igjen?

■